

**albert
schweitzer**

Albert Event juni 2025

drs Beatrijs Hofland
geestelijk verzorger

Workshop
De stilte tussen de zinnen: existentieel lijden
in de ouderdom

Iets maken

Geijkheid

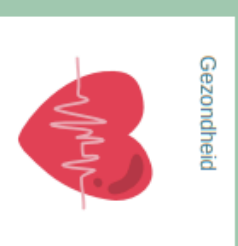
Muziek

Dromen

Familie/vrienden

Gezondheid

Ieven met/in de natuur

Iets nalaten

Schilderkunst

Kracht

Geloof

Geluk

Praten en
lusteren

Respect

Dans

Houvast

Samen eten

Nieuwe dingen
leren

Plezier en feest

Vrijheid

Beeldende
kunst

Liefde

Samen bewegen

Ontspanning

CASUISTIEK

1. WELKE HERKEN JE?

2. BEARGUMENTEER

ZINVERLIES

EENZAAMHEID

VERLIES VAN GEZONDHEID

DOODSWENS

3 vragen

- wat houdt u in het bijzonder bezig op dit moment?

- aan wat of wie had u steun in eerdere situaties?

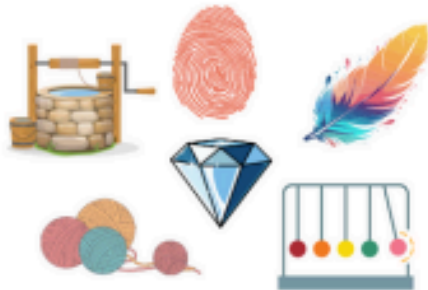

- wie zou u op dit moment graag bij u willen hebben ter ondersteuning

*verkenningvragen van het Mount Vernon Cancer Network (MVCN)

WANNEER DE ZIN ZOEK RAAKT

Eerste hulp bij zinverlies

IDENTITEIT

Wat: identiteit versterken, behoud van initiatief, keuzemogelijkheden ervaren, eigen activiteiten voortzetten, rollen

Hoe: initiatieven ondersteunen, vaardigheden uit verleden aanboren.

KRACHTBRONNEN

Wat: dagelijkse zingeving versterken. Dagelijkse routines en activiteiten volhouden geeft gevoel dat het leven doorgaat, dat niet alles verloren is

Hoe: vragen naar dagelijkse activiteiten en routines, helpen met deze mogelijk te maken

HOOP

Wat: hoop versterken, speciale doelen stellen

Hoe: versterken van de verbeelding, stellen wondervraag, deelname groepen/rituelen.

VERBINDING

Wat: verbinding herstellen of verstevigen, blijkt belangrijkste element te zijn als tegengif tegen zinverlies en tegen existentiële eenzaamheid en mogelijke traumatisering door ziekte ervaringen.

Hoe: naasten betrekken,, verbinden met traditie/God/hogere/natuur/kunst

INNERLIJKE RUIMTE

Wat: open houding voor patiënt, zorgverlener, naaste, ruimte bieden voor diepere emoties en spanningsvelden

Hoe: herkennen thema's ahv spanningsvelden Ars Moriendi model Leget

SPIRITUELE NALATENSCHAP

Wat: nalatenschap (spirituele) verkennen en benoemen.

Hoe: vragen naar waar iemand trots op is, kunnen ontvangen en geven van zorg kinderen/kleinkinderen/belangrijke naasten betrekken

bronnen: M. Haufe (2020) en Leget (2007) opvraagbaar bij vindplaatszingeving.nl

Omgaan met hoop

IN DE PALLIATIEVE FASE

..

NIEUW PERSPECTIEF

Omgaan met hoop – Richtlijnen Palliatieve zorg (palliaweb.nl) en Olsman E (2016)

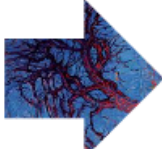
3 Casussen

1. Ik hoop dat ik volgende week nog de verjaardag van mijn kleinzoon kan vieren [vrouw van 83, terminale fase]
2. Ik hoop dat ik dit jaar rond 4 mei me eens niet zo teneergeslagen voel [man van 94, oorlog meegemaakt]
3. Ik hoop dat u me een spuitje geeft als ik echt niet meer kan [vrouw van 86, beginnende dementie]

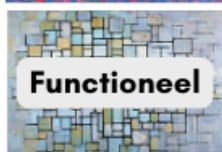
3 Benaderingen

Realistisch

.....

Functioneel

.....

Narratief

.....